

Kvinnebevegelsens valgarrangement
Oslo

Med forbehold om endringer.
Sperrefrist 14.8.89 kl.13.00

Statsminister
Gro Harlem Brundtland

KVINNENES NYE HVERDAG

90-årene blir barnas ti-år. Barn som symbol på de nye verdiene. Det er det optimistiske budskapet fra trendkjennere i USA og Storbritannia. Jappetidens egoisme legger vi bak oss sammen med 80-årene. "Sats-på-deg-selv-generasjonen"- /"Jeg-generasjonen" vil erstattes av "Vi-generasjonen".

"Vi-generasjonen" er velferdssamfunnet i et nøtteskal: Ansvar for hverandre, omtanke og solidaritet.

Det er disse holdningene og verdiene vi skal slåss for i dagene fram mot valget, slik at de kan prege utviklingen også i 90-årenes Norge. På valgdagen den 11. september tar det norske folk avgjørelsen om de sosialdemokratiske holdninger og verdier fortsatt skal styre samfunnet eller om høyrekreftene skal få sjansen til å foreta en enda kraftigere høyredreining enn det vi fikk etter 1981.

Vi vet hva høyrekreftene står for. Nå har vi også sett hva slags menneskesyn de kan representere. Vi kjenner deres syn på egoisme som drivkraft for utfoldelse. Vi kjenner deres påstand om at likhetstanken er en bremse på drivkreftene i samfunnet.

Men vi skal minne dem om hvilke menneskelige og kulturelle verdier som går tapt ved at så mange enkeltmennesker skyves til side.

Carl I. Hagen slapp katta ut av sekken. Målet hans er ikke å fornye velferdssamfunnet, men å bekjempe det. Da kaster vi vrak på grunnleggende verdier.

Vårt budskap er derimot å fornye velferdssamfunnet og styrke det. Gjøre mer for å utvide friheten for de mange, for å gi barna en tryggere oppvekst og de gamle en verdigere alderdom. Vi vil et samfunn der vi bryr oss om hverandre, tar vare på hverandre. Der hver enkelt gjør sin innsats for fellesskapet og fellesskapet gir trygghet for den enkelte.

For vi kan stille krav til hverandre. Vi må alle være med og gjøre en innsats. Derfor må vi gjennomføre reformer som gjør det lettere å møte kravene.

80-årenes unge kvinner forsto tidlig at en god velferdsstat er kvinnenes beste venn. De kastet seg ikke så lett på jappebølgen, men sluttet opp om verdier som fellesskap og solidaritet. Derfor ble kvinnene også gode støttespillere for Arbeiderpartiets verdier.

Valget nå blir avgjørende for kvinners muligheter og barnas trygghet i 90-årene. Det er hverdagsproblemene det er viktig å løse. Derfor har Arbeiderpartiets politikk alltid tatt utgangspunkt i folks hverdag. Det er dette som har gjort arbeiderbevegelsen til en frihetsbevegelse.

Det er dette politikk må dreie seg om: Å gjøre det lettere for folk å kunne bruke sine evner og krefter. Skape større muligheter og økt frihet.

Det er dette barnehageutbyggingen dreier seg om. Vi må få fart på barnehageutbyggingen og forlenge svangerskapspermisjonen slik at det blir enklere for mødre og fedre å kombinere arbeid og omsorg. På den måten gir vi også barna bedre omsorg, et bedre oppvekstmiljø og en bedre start i livet.

Gjennom felles løft - i en tung økonomisk tid - har Regjeringen ryddet rom for nye reformer som har bedret kvinners hverdag. Hverdagsreformene skal gi barna en best mulig start i livet. Det må være den beste fordelingspolitikken

Vi trenger ingen ny kurs , men en stø kurs.

Barnefamiliene og de eldre vil være dem som rammes sterkest dersom høyrekreftene igjen slippes til og får prege 90-årenes samfunnsutvikling. Kvinner og barn vil tape mest på at velferdsstaten bygges ned og pausesignalet igjen får erstatte reformarbeidet.

I 1970-årene - "den umerkelige revolusjonens ti-år" toget norske kvinner inn i arbeidslivet.

Kvinnene ville stå på egne bein, bruke kreftene sine og utvikle mulighetene. De ville delta og gjøre sin innsats.

Fra å være et unntak, er det blitt regelen at mødre med barn under skolepliktig alder er i lønnet arbeid utenfor hjemmet. Og i økende grad arbeider også mødre med små barn heltid - en småbarnsmødrenes revolusjon.

Foretok så den borgerlige regjeringen seg noe for å lette hverdagsslivet? Nei. Fødselspermisjonen ble ikke forlenget en eneste dag i løpet av de fem årene i regjeringskontorene. I barnehageutbyggingen ble det direkte nedskjæringer og halvering av tallet på nye barnehageplasser.

De glemte at "utdanningssøkende" og "arbeidssøkende" kvinner også er mødre, at menn også er fedre.

Hva opplever vi så fra Høyres ledelse? Jo, i sommer har de prøvd å markedsføre seg som småbarnsforeldrenes beste venn.

Hovedutfordringene for likestillingspolitikken i 90-årene krever vilje til reformer. Den viljen var helt fraværende i Høyre i årene med store oljeinntekter og gunstig økonomi. Er det noen som virkelig tror at viljen til nye sosiale reformer blir mer fremtredende i Høyre når økonomien er mindre gunstig?

Utvidelsen av fødselspermisjonen, nye arbeidstidsordninger og profileringen av barnehageutbygging som likestillingspolitikk

er en anerkjennelse av at yrkesaktive kvinner også skal ha tid til å være mødre, at arbeidstakere også har forpliktelser på "hjemmebanen".

Regjeringen har gitt en ny giv og et fornyet innhold i likestillingspolitikken.

Småbarnsmødrene tar lønnet arbeid fordi de ønsker å være yrkesaktive, ikke først og fremst fordi det er en økonomisk nødvendighet. Forsker Cathrine Ulstrup Tønnessen avliver myten om at småbarnsmødrer tvinges ut i lønnet arbeid. Som hun avliver myten om at bo-utgiftene bestemmer småbarnsmødrenes yrkesaktivitet.

Men mødrene stiller krav om tilfredsstillende barnetilsyn. Og selvsagt skal de gjøre det. Barnehageutbyggingen er god barnepolitikk og god kvinnepolitikk. Flere barnehageplasser skaper større likhet, og gir barna en god og trygg oppvekst. Barnas hverdag nå vil prege morgendagens samfunn. Derfor er det så viktige verdivalg vi nå står foran.

Regjeringen har gitt barnehageutbyggingen en ny fart og allerede i fjor var tallet på nye barnehageplasser doblet i forhold til de borgerliges årene.

Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiets oppskrift løser ikke barnehagemangelen. Med jevne mellomrom høres repriser fra de to partiene: Penger til barnehageutbygging skal fordeles til barnefamilieene ved kontantoverføringer - for at mødrene selv skal velge om de vil være hjemme eller i lønnet arbeid.

Det valget har mødrene tatt: De ønsker yrkesaktivitet, men de stiller krav om tilfredsstillende barnetilsyn. De to partiers politikk hører fortida til. De er neppe noen gode medspillere for 90-årenes kvinner.

Fremtidens velferdsstat skal ikke bare være kvinnes beste venn, men mødrenes, fedrenes og barnas beste venn. Det valget nå står om, er hvilke verdier politikken for det neste ti-året skal bygge på. I programmet vårt erklærer vi vilje til nye reformer for ytterlig å gjøre hverdagen lettere.

- Foreldrepermisjon med full lønn utvides til 42 uker eller 1 år med 80 prosent lønnskompensasjon. Permisjonen kan fordeles over barnas første leveår slik at foreldre i en periode kan ta kortere arbeidsdag. Dersom en av foreldrene tar 18 av ukene med redusert daglig arbeidstid, vil det bli 6-timersdag i to år. 6-timersdagen for småbarnsforeldre skal ikke lenger være en utopisk drøm.

Regjeringens mål er full barnehagedekning ved århundreskiftet. Det skal vi klare med 10.000 nye barnehageplasser hver år fram mot år 2000. Det målet står fast, selv om SV nå prøver å så tvil. Det er Arbeiderpartiet, ikke SV som har styringen om barnehageutbyggingen.

- En av de store, men også en av de mest spennende utfordringene Arbeiderpartiet står fremfor, er utformingen av heldags-skolen. Vi kan ikke fortsette å gi våre minste skoleelever som eneste tilbud tomme hjem å komme til, og mødre og fedre usikkerhet og dårlig samvittighet for hva som kan skje de små i

ettermiddagstimene mellom endt skoledag og avsluttet arbeidstid.

Skal vi få til et godt aktivitetstilbud etter skolen, trenger vi samspill og innsats fra mange.

- Bare for få år siden var slageren i høyrebølgens kjølvann at de unge kom til dekket bord - dessertgenerasjonen ble en velkjent betegnelse. I dag vet vi bedre: Mange unge ble utestengt fra et boligmarked der prisene gikk rett i været under borgerlig styre.

Unge som etablerer hjem og familie har fått en lettere start ved etableringslånene, reformen i studiefinansieringen og økning i barnetrygden. I statsbudsjettet for neste år vil barnetrygden bli økt ytterligere.

Møysommelig har Regjeringen lagt sten på sten for å trygge og fornye velferdsstaten, tilpasset et nytt familiemønster i et moderne samfunn. Gjennom planmessig reformarbeid har vi lettet hverdagsslitet.

Vi ber om velgernes tillit til å fortsette dette arbeidet, trygge velferdsstaten og gjøre hverdagen enda bedre.

For vi vet at velferdsstaten står på usikker grunn dersom høyrekreftene, anført av Carl I Hagen og Jan P. Syse, skal stake ut kursen for 90-årene. Hagen har vist sitt virkelig jeg ved utspillene forrige uke.

Hans kyniske angrep på alene-mødrene har vakt berettiget harme, både fra kvinner og menn. Med moralens kynisme slår han til mot dem som fra før har det vanskeligst - alene-mødrene og deres barn.

Hvilke oppvekstvilkår og hvilken fremtid gir Fremskrittspartiets politikk disse barna? Istedet for å ta en debatt om hvordan vi kan bedre muligheten for aleneforeldrene til å kombinere arbeid og trygd, har Hagen stilt både mor og barn i gapestokken.

Historien forteller om nedvurderende behandling av enslige mødre. Heller ikke denne gangen blir fedrene stilt til ansvar. Hagen har gjenskapt historien, ikke som et litterært skuespill, men som en politikk han ønsker å sette ut i praksis - som et alternativ for 90-årene.

Årets valg er et verdivalg. Et valg mellom "Jeg-generasjonens" holdninger og "Vi-generasjonens" holdninger. Vi vet hvilke partier som representerer "Jeg-generasjonen". Uansett hva de fire andre borgerlige partiene gjentar og gjentar; Vi vet at Fremskrittspartiet skal ha innflytelse på en ny borgerlig regjering. Den innflytelsen kan bli kostbar for det norske samfunn. Neste gang kan det ta ti, ikke tre år å rydde opp etter dem.

Nå skal vi bruke dagene fram mot valget til å kjempe for enda større gjennomslag for våre verdier. La oss gjøre 90-årenes Norge til et foregangsland - vise hvordan "Vi-generasjonens" samfunn skal bygges - med vekt på samhold mellom menneskene, omsorg for barn og miljø. Barna skal gis tilbake troen på framtiden. La oss vise at egoismen og jappenes tid er forbi. At høyrekreftene og Fremskrittspartiets verdier hører fortida, og ikke framtida til.